

Ctgb bestaat 25 jaar

Druk op regels omtrent gewasbeschermingsmiddelen nog altijd even hoog

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) bestaat dit jaar 25 jaar. Zowel de naam, de scope als het mandaat heeft de afgelopen 25 jaar de nodige veranderingen ondergaan, maar de kernactiviteit blijft hetzelfde.

Auteur: Guy Oldenkotte

De Nederlandse landbouw en ons beleid voor het beheren van groen behoren tot de absolute wereldtop. We staan tweede op de lijst van grootste exporteurs van groente en fruit, en de kwaliteitsbeoordeling van ons openbaar groen is een belangrijke reden waarom Nederland als gezond, veilig en duurzaam wordt beschouwd. Nederlanders behoren daarom tot de gelukkigste mensen ter wereld. Toch was het vooral de maatschappelijke onrust in de jaren 60, 70, 80 en 90 die aanleiding gaf tot de oprichting van de voorloper van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, het College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (CTB). Al vanaf de jaren 60 werden vraagtekens gezet bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Het CTB kreeg daarom in 1993 de taak om namens de overheid in ons land de toelaatbaarheid van bestrijdingsmiddelen te beoordelen. Anno 2018 luidt het mandaat: 'het beoordelen volgens internationale afspraken en in de wetgeving verankerde criteria of gewasbeschermingsmiddelen en biociden, bij juist gebruik, veilig zijn voor mens, dier en milieu en of ze werkzaam zijn'. Samen met de secretaris/directeur, Luuk van Duijn, heeft collegevoorzitter Johan de Leeuw de taak om dat in goede banen te leiden. Hij vat die afgelopen 25 jaar als volgt samen: 'We zijn gestart als onderdeel van het ministerie van Landbouw en Visserij, onder de vleugels van het beleid. Vandaaruit werden we langzaam steeds verder losgelaten en inmiddels zijn we een zelfstandig bestuursorgaan dat zelf besluiten neemt. Met name de afgelopen zes jaar zijn we gegroeid naar volwassenheid. We zijn inmiddels een gezaghebbende organisatie en zijn in staat om aanvragen goed te verwerken.'

Radertje in een groot geheel

Het Ctgb is inmiddels uitgegroeid tot een organisatie met 142 fulltime medewerkers en een begroting van 18 miljoen euro. In 2018 zal de organisatie doorgroeien naar 150 medewerkers en een begroting van 19,7 miljoen euro om aan de vraag te kunnen voldoen. Die groei is noodzakelijk, omdat het beleid de afgelopen 25 jaar van nationaal steeds meer Europees is geworden en er dus ook meer afstemming nodig is. Johan de Leeuw merkt op dat dat weleens knelt. 'Het is een traject van wennen aan elkaar. Op sommige onderdelen moet je rekening met elkaar houden.' Luuk van Duijn voegt toe: 'We volgen allemaal dezelfde Europese regels; het is belangrijk dat je die op dezelfde manier toepast.' Vandaar dat het Ctgb veel overlegt en afstemt met andere instanties, zoals de Europese voedsel- en warenautoriteiten en het Europees Chemisch Agentschap. 'Ook is er veel contact met de lidsta-

LUUK VAN DUIJN

Luuk van Duijn studeerde plantenziektenkunde in Wageningen en is gepromoveerd in de biologie aan de Universiteit Utrecht. Hij maakte deel uit van Topconsult van het ministerie van Economische Zaken en bekleedde diverse directiefuncties bij het ministerie van Landbouw. Sinds 1 januari 2013 is hij secretaris/directeur van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

ten om ons heen om tot dezelfde interpretatie te komen', stelt Van Duijn. Hij merkt op dat er veel technische ontwikkelingen zijn waarmee het etiket van het Ctgb op dit moment nog geen rekening houdt. Groei van de organisatie en van het budget is dus bittere noodzaak om bij te blijven.

Geen allemansvriend

Het mandaat, de omvang en het budget van het Ctgb hebben de afgelopen 25 jaar weliswaar een groei en wijzigingen ondergaan, maar er is nog steeds veel aandacht voor de activiteiten en de beslissingen van de organisatie. 'Wij liggen onder een vergrootglas', erkent Johan de Leeuw. 'Bij het nemen van besluiten maken we mensen soms ongelukkig. Dan krijg je te maken met bezwaren en beroepsprocedures.' Hij wijst er echter op dat risicobeoordeling de kern is van het werk van het Ctgb. 'Iets is veilig wanneer wordt voldaan aan de eisen zoals die in de norm staan.' Dat niet iedereen het daar zomaar mee eens wil zijn, is de afgelopen jaren geïllustreerd in de discussie

JOHAN DE LEEUW

Johan de Leeuw studeerde na het behalen van het gymnasiumdiploma agrarische sociologie aan de Landbouwhogeschool Wageningen. Hij begon zijn carrière als beleidsmedewerker bij het stadsgewest Tilburg, om vervolgens secretaris van de Nederlandse Christelijke Boeren- en Tuindersbond te worden. Tussen 1981 en 1984 was hij de eerste CDJA-voorzitter. Van 3 juni 1986 tot 1 december 1991 was hij lid van de Tweede Kamer. Daarna vervulde hij leidinggevende ambtelijke functies bij een aantal overheidsorganisaties. Vanaf 1 april 2012 is hij voorzitter van het College voor toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Het CTB kreeg daarom in 1993 de taak om namens de overheid in ons land de toelaatbaarheid van bestrijdingsmiddelen te beoordelen

Door nieuwe technieken zal het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de toekomst nog verder dalen.

'Wij liggen onder een vergrootglas'

omtrent het gebruik van glyfosaat om onkruid te bestrijden. Er was aanvankelijk goedkeuring afgegeven om het middel te gebruiken, maar dat stuitte op veel weerstand vanuit de maatschappij. Dat andere landen andere regels hanteerden voor het gebruik van het middel, maakte de discussie nog lastiger. 'De maatschappelijke discussie richt zich vaak op een beperkt aantal onderwerpen', zegt Johan de Leeuw daarover. 'Het draait vaak om de perceptie van mensen. Daartegenover staat ons wetenschappelijk oordeel en dat wordt niet altijd als zodanig geaccepteerd.' De Utrecht Dataschool kwam onlangs na onderzoek tot de conclusie dat in veel debatten op Twitter de toon van het debat door slechts 0,01% van de deelnemers wordt bepaald. Dat onderzoek volgde op de vraag van het tijdschrift Vrij Nederland en het televisieprogramma Nieuwsuur om vast te stellen wie al die boze twitteraars eigenlijk zijn. Heeft het Ctgb een taak om die twitteraars te informeren?

De Leeuw en Van Duijn wijzen erop dat veel tijd en energie wordt gestoken in het uitleggen van de werkwijze: 'Hoe beoordelen we, wat beoordelen we? Maar we achten het niet de taak van het Ctgb om aan Twitter-discussies mee te doen. Wij nemen een managementbeslissing over de toelating en verantwoordelijk gebruik. Iets is goed mits het gebruikt wordt volgens de adviezen die wij geven. In het geval van glyfosaat heeft de staatssecretaris besloten bepaalde toepassingen bij wet te verbieden om het gebruik ervan te verminderen. Dat is een politiek besluit.'

Ieder zijn rol

De kans dat de betrokkenheid van burgers, producenten en belangenpartijen de komende jaren zal afnemen, is klein. In een open, democratische maatschappij zoals die in Nederland verwacht iedereen dat zijn standpunten worden gehoord, gewogen en meegenomen. De burger is zich daar steeds meer bewust van. Aan het Ctgb de taak om een balans te vinden tussen deze standpunten en de veranderingen die de Nederlandse overheid of de Europese Unie wil bereiken. Die zijn niet gering. 'We gaan steeds meer van nationale belangen naar Europese belangen. Daarnaast zien we dat we van chemisch groenbeheer naar een geïntegreerd groenbeheer gaan. Ook verschuift het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen van algemeen naar precisie', stelt De Leeuw. Big data en scouting- en

'Wij zijn dit jaar begonnen met speeddates met verschillende belangengroepen'

monitoringstechnieken kunnen van pas komen om gewas- en bestrijdingsmiddelen zo effectief mogelijk te gebruiken. 'Dit alles kost tijd', zo merkt hij op. Het Ctgb hoopt dus op enig geduld bij alle betrokken partijen. Dat neemt niet weg dat iedereen die gewasbeschermings- en bestrijdingsmiddelen gebruikt, er verstandig aan doet om na te denken over het toekomstig gebruik van deze middelen, als het aan het Ctgb ligt. 'Iedereen dient een heldere strategie te gebruiken om de koers uit te zetten.' Slaagt men daarin, dan zal dat zowel voor de betrokkenen als het Ctgb in de toekomst veel werk schelen. 'Nu gaat de discussie vooral over de vraag of men voor of tegen is. Als er een heldere strategie is, zal er per saldo veel minder worden gebruikt.' Dan zou de discussie weleens eenvoudiger of zelfs overbodig kunnen worden. De Leeuw en Van Duijn omschrijven hun organisatie als een die volwassen is en zelfstandig besluiten neemt. Maar ze zijn zich er terdege van bewust dat zowel de markt als het Ctgb er belang bij heeft om goed samen te werken. 'Wij zijn dit jaar begonnen met speeddates met verschillende belangengroepen. Daarbij zien we dat er vaak heel goede ideeën bestaan over hoe beleid vormgegeven kan worden. Wij roepen iedereen op om dat met ons te delen via de brancheorganisaties en belangenverenigingen', stelt Johan de Leeuw. Afgaande op wat wij regelmatig oppikken en berichten, kan het Ctgb ook de komende 25 jaar zeker vooruit.

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-7454